

Türkiye ve Dünya Ekonomi Gündemi (31 Ekim - 3 Kasım)**Türkiye**

- Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Ekim'de beklentilerin altında aylık bazda %3.43 (Piyasa beklentisi: %4.18) arttı. Yıllık bazda ise %61.53'ten %61.36'ya geriledi. Ekim'de enflasyondaki yükselişte ana belirleyiciler konut, giyim ve ayakkabı ile gıda ve alkolsüz içecekler grupları oldu.
- Çekirdek enflasyon (C endeksi) Ekim'de bir önceki aya göre %3.72 arttı ve yıllık bazda %68.93'ten %69.76'ya yükseldi.
- Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) Ekim'de bir önceki aya göre %1.94 arttı ve yıllık bazda %47.44'ten %39.39'a geriledi.
- İmalat PMI Eylül ayındaki 49.6'dan Ekim'de 48.4'e geriledi. Veri üst üste dördüncü ayda 50 seviyesinin altında kaldı.
- Dış ticaret açığı Eylül'de %47.8 daralarak 5.01 milyar dolar oldu. Dış ticaret açığı Ocak-Eylül'de %4.9 artarak 87.23 milyar dolar oldu.
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Kur Korunmalı Mevduat (KKM) için zorunlu karşılık oranlarını yükseltti.
- TCMB yılın son Enflasyon Raporu'nda 2023 yılsonu enflasyon tahminini %58'den %65'e, 2024 yılsonu enflasyon tahminini %33'ten %36'ya yükseltti.
- TCMB Başkanı Erkan, enflasyonun %70-75 civarında Mayıs 2024'te zirve yapacağını daha sonra baz etkisi, para politikasının birikimli etkileri, TL mevduata geçişin devamı, iç talep soğuması, kur, rezerv artışı gibi bütünsel etkisiyle enflasyonda "hızlı bir iniş" beklediklerini ve dezenflasyon sürecinin 2024 yılının ikinci yarısında başlamasını hedeflediklerini söyledi.
- Kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, gelişmekte olan ülkelere yönelik orta vadeli potansiyel büyüme tahminini %4.3'ten %4'e düşürürken, Türkiye'ye yönelik orta vadeli büyüme tahminini ise %3.9'dan %4.1'e çıkardı.

ABD

- Ekim ayında tarım dışı istihdam 180 bin olan beklentilerin altında 150 bin kişi arttı. İşsizlik oranı %3.8'den %3.9'a yükseldi. İşgücüne katılım oranı %62.8'den %62.7'ye geriledi.
- ABD Merkez Bankası (Fed) %5.25-%5.50 seviyesinde olan politika faizini oy birliği ile sabit tutma kararı aldı.

Avrupa

- Euro Bölgesi'nde enflasyon Ekim ayında öncül verilere göre yıllık bazda %2.9 ile beklentilerin altında artış gösterdi. Çekirdek enflasyon ise aynı dönemde yıllık bazda %4.2 artışla beklentilere paralel gerçekleşti.
- Euro Bölgesi ekonomisi 2023 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %0.1 küçüldü. Bölge ekonomisi yıllık bazda ise %0.1 büyüdü.

Asya

- Çin'de Caixin imalat PMI Eylül'deki 50.6'dan Ekim'de 49.5'e geriledi ve beklentilerin altında gerçekleşerek daralmaya işaret etti.
- Çin'de hizmet PMI Eylül ayındaki 50.9'dan Ekim'de 50 seviyesine geriledi.

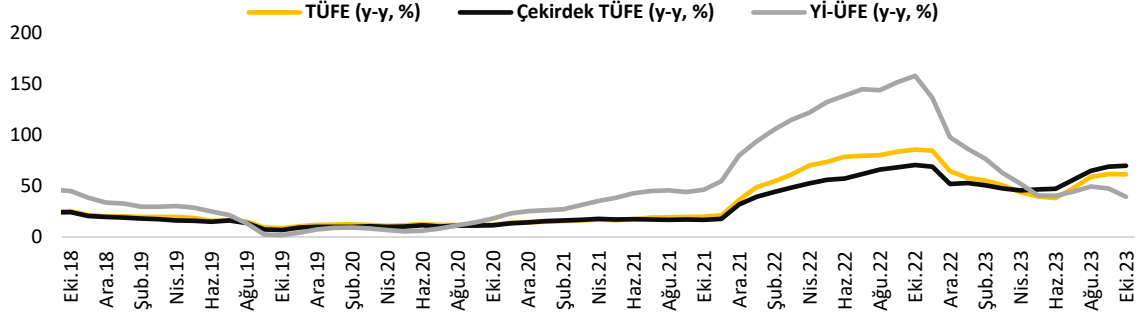
Diğer

- Brezilya Merkez Bankası gösterge borç verme faizini (Selic) beklediği gibi 50 baz puan indirimle %12.25'e düşürdü ve önümüzdeki toplantılarda aynı büyüklükte daha fazla indirim yapmayı beklediğini söyledi.

Ayrıntılar...

Yurt içi

Enflasyon Ekim'de %61.36'ya geriledi.

Kaynak: TÜİK

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Ekim'de beklentilerin altında aylık bazda %3.43 (Piyasa beklentisi: %4.18) arttı. Yıllık bazda ise TÜFE Eylül'deki %61.53'ten Ekim'de %61.36'ya geriledi. Ekim'de enflasyondaki yükselişte ana belirleyiciler konut, giyim ve ayakkabı ile gıda ve alkolsüz içecekler grupları oldu.

Çekirdek enflasyon (C endeksi) Ekim'de bir önceki aya göre %3.72 arttı ve yıllık bazda Eylül'deki %68.93'ten %69.76'ya yükseldi.

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) Ekim'de bir önceki aya göre %1.94 arttı ve yıllık bazda Eylül'deki %47.44'ten %39.39'a geriledi. Ana sanayi gruplarından enerjide yaşanan aylık %2.86'lık düşüş, Yİ-ÜFE'deki aylık artışın sınırlı kalmasını sağladı.

TCMB, 2023 yıl sonu enflasyon tahminini %58'den %65'e yükseltti.

	Enflasyon Raporu III (Temmuz 2023)	Enflasyon Raporu IV (Kasım 2023)
Petrol Fiyatları (Ortalama, ABD Doları)	2023: 79.4 2024: 76.3	2023: 84.2 2024: 88.7
Gıda Fiyat Enflasyonu (Yılsonu, % Değişim)	2023: 61.5 2024: 35.0	2023: 66.7 2024: 31.0
İthalat Fiyatları (ABD Doları) (Yıllık Ortalama % Değişim)	2023: -9.5 2024: 2.4	2023: -10.0 2024: 2.7
İhracat Ağırlıklı Küresel Üretim Endeksi (Yıllık Ortalama % Değ.)	2023: 1.7 2024: 2.1	2023: 1.7 2024: 2.0
2023 Yılsonu Enflasyon Tahmini	Orta Nokta: %58.0 (%54.0-%62.0 aralığı)	Orta Nokta: %65.0 (%62.0-%68.0 aralığı)
2024 Yılsonu Enflasyon Tahmini	Orta Nokta: %33.0 (%28.0-%38.0 aralığı)	Orta Nokta: %36.0 (%30.0-%42.0 aralığı)

Kaynak: TCMB

TCMB, yılın son Enflasyon Raporu'nda %58 olan 2023 yılı enflasyon beklentisini %65'e yükseltti. Böylece yıl sonu enflasyon tahmini OVP ile uyumlu oldu.

2023 yıl sonu enflasyon tahminindeki 7 puanlık yukarı güncellemenin 2.9 puanı, Temmuz Enflasyon Raporu'ndaki öngörülerin üzerinde gerçekleşen enflasyonun yansımaları oldu. 1.3 puan gıda fiyatlarındaki gelişmeler kaynaklı, 2 puan ise başta petrol olmak üzere enerji ithalatı fiyatlarındaki gelişmeler kaynaklı oldu.

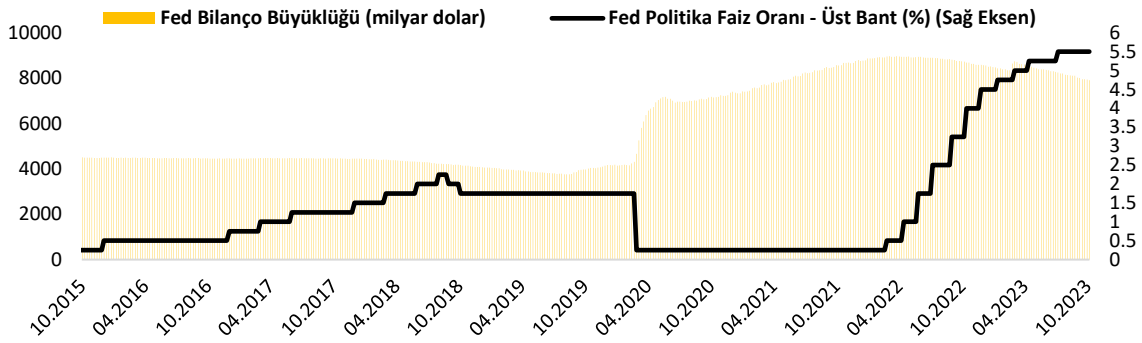
2024 yıl sonu enflasyon tahmini ise %33'ten %36'ya 3 puan yukarı yönlü güncellendi. Bunun 1.4 puanlık kısmı enflasyonun mevcut seviyesinin önceki Rapor'da tahmin edilenden yüksek olmasının getirdiği etki, 1.5 puanı ise yönetilen-yönlendirilen fiyatlardan gelen etki oldu. Çıktı açığının tahminler üzerindeki etkisi ise düşürücü yönde gerçekleşti.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Kur Korunmalı Mevduat (KKM) için zorunlu karşılık oranlarını yükseltti.

TCMB kararına göre, TL ZK yükümlülük oranları 6 ay vadeli KKM için 25'ten %30'a, 1 yıl vadeli KKM için %5'ten %10'a çıkarıldı. Yabancı para yükümlülükleri için zorunlu karşılık oranları da yükseltildi. Oranlar vadesiz, ihbarlı ve 1 aya kadar vadeli mevduatlarda %29'dan %30'a, 3 aya kadar, 6 aya kadar ve 1 yıla kadar vadeli olanlarda %25'ten %26'ya ve 1 yıl ve 1 yıldan uzun vadeli olanlarda %19'dan %20'ye yükseltildi. Piyasada oluşan TL likidite miktarının sistemden eklenmesi ve TL mevduata geçişin sağlanması amacıyla TL cinsi tesis edilmek üzere tüm vadelerde döviz mevduatına %4 ilave zorunlu karşılığa karar verildi.

Yurt dışı

FED, beklentiler doğrultusunda faiz oranlarında değişikliğe gitmezken; yeni artırımlara açık kapı bıraktı.

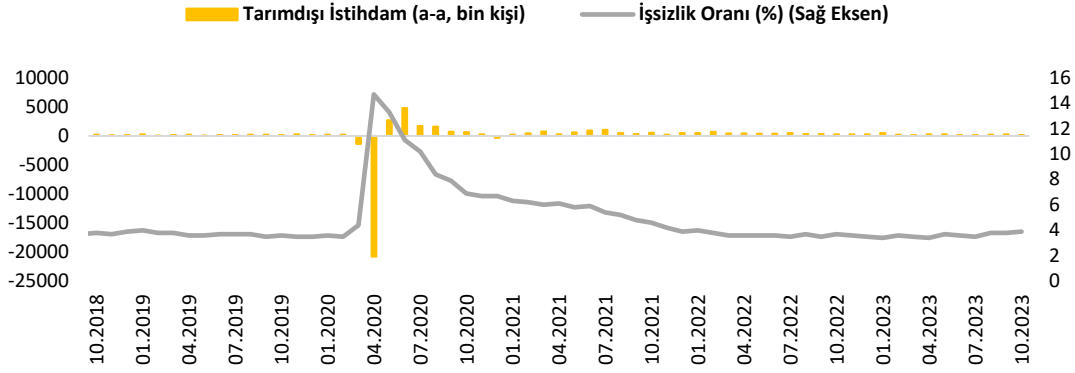
Kaynak: St. Louis Fed

ABD Merkez Bankası (Fed) 30 Ekim-1 Kasım tarihlerinde gerçekleştirdiği toplantısında politika faizini beklentilere paralel şekilde %5.25-%5.50 seviyesinde sabit tuttu.

Fed açıklamasında daha sıkı finansal koşullar ve kredi koşullarının ekonomiyi etkilemeye devam edeceğini belirtti. 'Finansal koşullar' ifadesi ilk defa bu ayki metine eklendi. Yetkililer, para politikasında 'kümülatif sıkılaşmayı' para politikasının gecikmeli etkileri ile dikkate alacağı söylemini yineledi. Açıklamada, son göstergelerin ekonomik aktivitenin 3. çeyrekte güçlü büyümeye işaret ettiği, işsizlik oranının düşük kaldığı, enflasyonun yüksek kalmaya devam ettiği ve enflasyon risklerinin son derece dikkatle izlendiği belirtildi.

Fed Başkanı Jerome Powell, Merkez Bankası yetkililerinin enflasyondaki yükselişin durması hâlinde faiz oranlarını yeniden düşürmeye istekli olduklarını, piyasa faizlerindeki artışın ekonomi üzerinde baskı oluşturmaya başlamasından endişelendiklerini ve istikrarlı istihdam ve ücret artışlarında gereğinden fazla bir bozulmaya yol açmak istemediklerini söyledi. Powell, Eylül'de bir faiz artışı daha gelebileceğinin sinyalini verdiklerini ama şu an farklı bir noktada olduklarını belirtti. Para politikası duruşunu yeterince kısıtlayıcı hâle getirmeye kararlı olduklarını söyleyen Powell, yavaşlamanın Para Politikası Kurulu'nun daha fazla adım atmaya ihtiyaç olup olmadığını daha iyi anlamasını sağlayacağını ifade etti.

ABD'de tarım dışı istihdam beklentilerin altında arttı.

Kaynak: Reuters

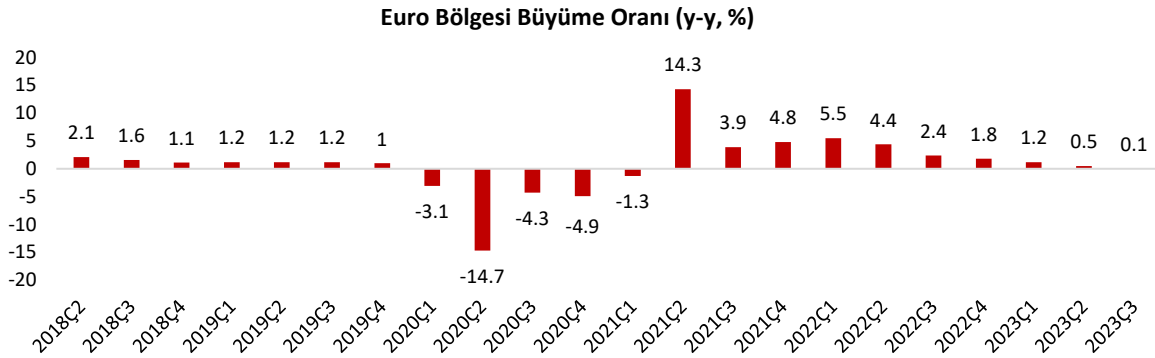
ABD'de tarım dışı istihdam Ekim'de 180 bin artış beklentisinin altında 150 bin kişi arttı. Eylül ayı verisi 336 bin kişiden 297 bin kişiye revize edildi.

İşsizlik oranı Ekim'de beklentilerin üzerinde 0.1 puan artışla %3.9 seviyesinde gerçekleşti. Verilere göre ortalama saatlik kazançlar Ekim ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %4 olan beklentilerin üstünde %4.1; aylık bazda beklentilerin altında %0.2 arttı. İşgücüne katılım oranı Ekim'de 0.1 puan azalışla %62.7 oldu. İstihdam oranı da bir önceki aya göre 0.2 puan azalışla %60.2 oldu.

ADP özel sektör istihdam verisi 150 bin olan beklentilerin altında 113 bin kişi arttı.

JOLTS açık iş sayısı ise Eylül'de 9 milyon 553 bine yükselerek beklentilerin üzerinde gerçekleşti.

Euro Bölgesi ekonomisi 2023 yılının üçüncü çeyreğinde öncül verilere göre %0.1 büyüdü.

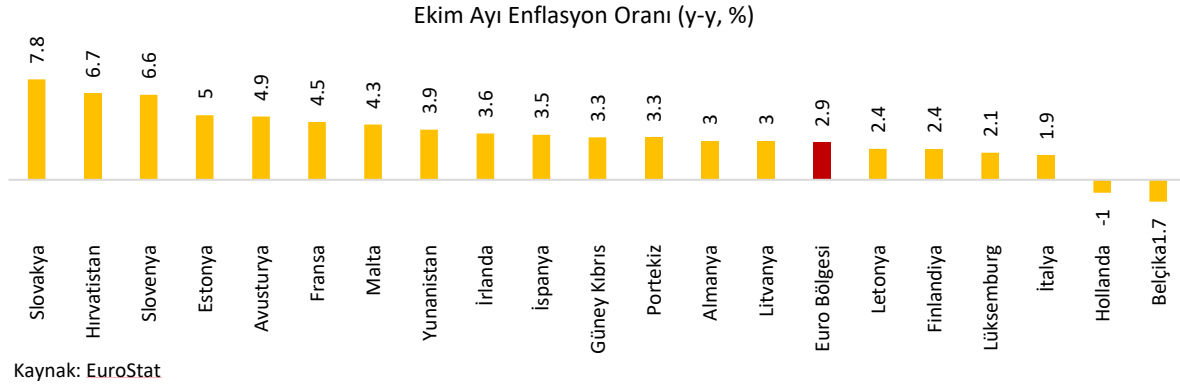
Kaynak: EuroStat

Euro Bölgesi ekonomisi 2023 yılının üçüncü çeyreğinde öncül verilere göre çeyreklik bazda %0.1 küçüldü; yıllık bazda ise %0.1 büyüdü. Yüksek faizlerin hanehalkı talebini azaltması ve küresel talepteki zayıflık, Euro Bölgesi ekonomisinin yılın üçüncü çeyreğinde daralmasında etkili oldu.

Öncü verilere göre üçüncü çeyrekte Almanya ekonomisi çeyreklik bazda %0.1 daraldı. İrlanda %1.8 ile en fazla küçülen ülke olurken; Letonya %0.6 ile en hızlı büyüyen ülke oldu.

Avrupa Merkez Bankası (ECB), Euro Bölgesi'nin 2023 yılında %0.7 büyümesini bekliyor.

Euro Bölgesi'nde enflasyon Ekim'de öncül verilere göre %2.9'a gerilerken; çekirdek enflasyon %4.2 oldu.

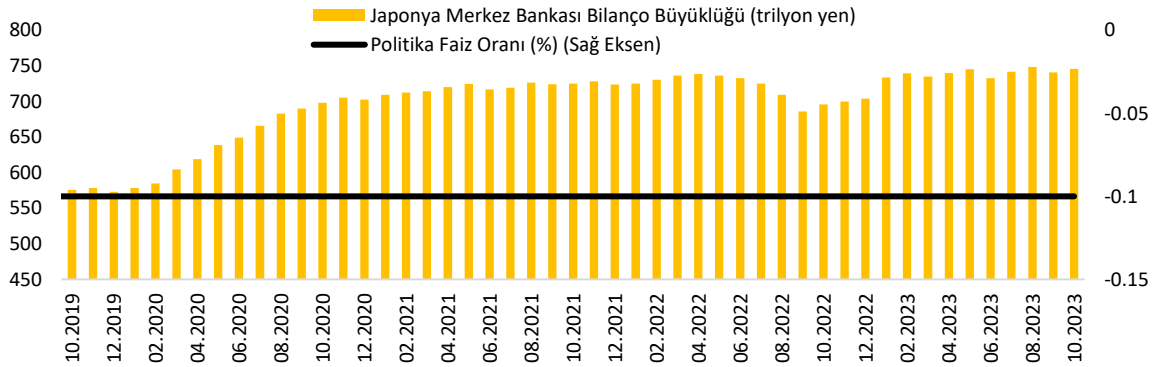

Euro Bölgesi'nde TÜFE Ekim'de öncül verilere göre aylık bazda %0.1 arttı. Enflasyon yıllık bazda %4.3'ten %2.9'a geriledi. Enflasyon son 28 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Söz konusu düşüşte, enerji fiyatlarındaki gerileme etkili oldu. Çekirdek enflasyon aylık bazda %0.2 arttı; yıllık bazda %4.5'ten %4.2'ye geriledi.

Avrupa Birliği'nde Ekim'de enflasyonun en hızlı arttığı ülke %7.8 ile Slovakya oldu. En düşük artış ise -%1.7 ile Belçika'da yaşandı.

Avrupa Merkez Bankası (ECB), Eylül'de gerçekleştirdiği toplantısında Euro Bölgesi için 2023 yılı enflasyon beklentisini %5.6 olarak açıklamıştı.

Japonya Merkez Bankası (BoJ), gösterge faiz oranını -%0.10 olarak bıraktı; getiri eğrisi kontrolünde esneklik açıkladı.

Japonya Merkez Bankası (BoJ), politika faizini -%0.1'de tuttu; uzun vadeli getirilerin daha yüksek seviyelere çıkmasına izin verecek adım attı.

BoJ'dan yapılan açıklamada 10 yıllık tahvil getirisi kontrolünde daha esnek bir yaklaşım benimseneceği belirtilirken; %1'in referans noktası olarak alınacağını söyledi. 10 yıl vadeli Japon devlet tahvili getirisinin %0.97 ile Mayıs 2013'ten bu yana görülen en yüksek seviyeye çıkmasının ardından, BoJ'dan gelen acil tahvil alım operasyonu duyurusuyla %0.960'lara geriledi.

Japonya'da enflasyon Eylül'de %3 artarak art arda 18. ayda BoJ hedefinin üzerinde gerçekleşti.

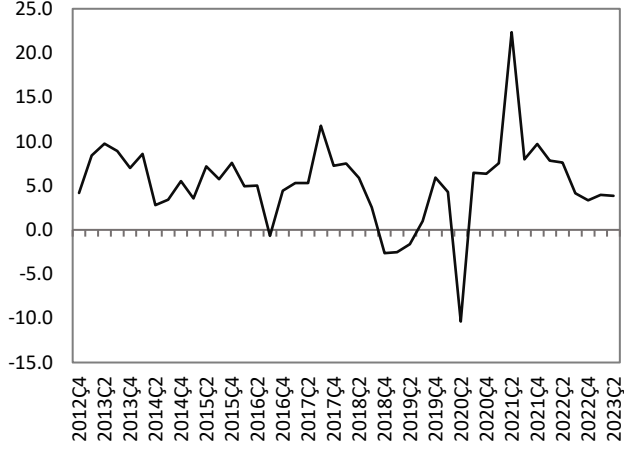
Haftalık Veri Takvimi (6 – 10 Kasım 2023)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti
6.11.2023	Türkiye	TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru (Ekim)	55.46	55.90 (Açıklandı)
	Euro Bölgesi	Hizmet PMI (Ekim)	48.7	47.8 (Açıklandı)
	Almanya	Fabrika Siparişleri (Eylül, a-a)	%1.9	%0.2 (Açıklandı)
		Hizmet PMI (Ekim)	50.3	48.2 (Açıklandı)
	Fransa	Hizmet PMI (Ekim)	44.4	45.2 (Açıklandı)
	İtalya	Hizmet PMI (Ekim)	49.9	47.7 (Açıklandı)
	Japonya	Hizmet PMI (Ekim)	53.8	51.6 (Açıklandı)
7.11.2023	Türkiye	Hazine Nakit Dengesi (Ekim)	-69.5 milyar ₺	
	ABD	Dış Ticaret Dengesi (Eylül)	-58.3 milyar \$	-60 milyar \$
	Almanya	Sanayi Üretim Endeksi (Eylül, a-a)	-%0.2	-%0.1
	Japonya	Hanehalkı Harcamaları (Eylül, y-y)	-%2.5	-%2.7
8.11.2023	ABD	Fed Başkanı Powell'in Konuşması	--	--
	Euro Bölgesi	Perakende Satışlar (Eylül, y-y)	-%2.1	-%3.2
	Almanya	TÜFE (Ekim, y-y)	%4.5	%3.8
	Fransa	Dış Ticaret Dengesi (Eylül)	-8.2 milyar €	--
	İtalya	Perakende Satışlar (Eylül, a-a)	-%0.4	--
	Japonya	Öncül Göstergeler Endeksi (Eylül)	109.2	--
	9.11.2023	ABD	Haftalık İşsizlik Maaş Başvuruları	217 bin kişi
		Fed Başkanı Powell'in Konuşması	--	--
10.11.2023	Türkiye	Sanayi Üretim Endeksi (Eylül, y-y)	%3.1	--
		İşsizlik Oranı (Eylül)	%9.2	--
	ABD	Michigan Üniversitesi Tüketici Güven Endeksi (Kasım, öncül)	63.8	64
	Euro Bölgesi	ECB Başkanı Lagarde'nin Konuşması	--	--
	İtalya	Sanayi Üretim Endeksi (Eylül, y-y)	-%4.2	--
	İngiltere	GSYH (3.çeyrek, öncül, y-y)	%0.6	%0.5
		Dış Ticaret Dengesi (Eylül)	-3.4 milyar £	--
	Sanayi Üretim Endeksi (Eylül, y-y)	%1.3	%1.1	

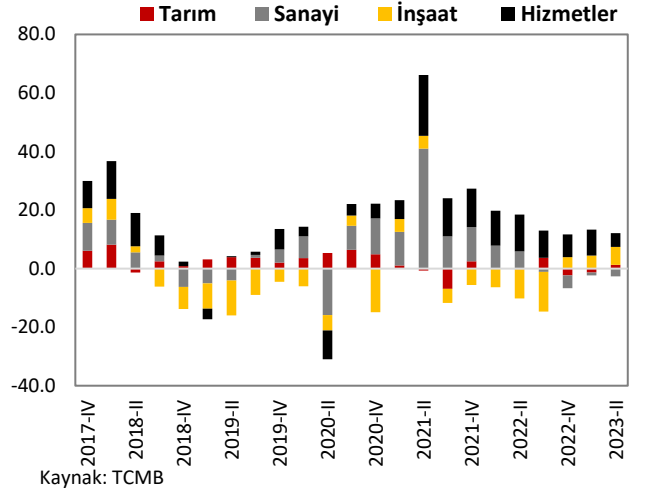
TÜRKİYE

Türkiye Büyüme Oranı

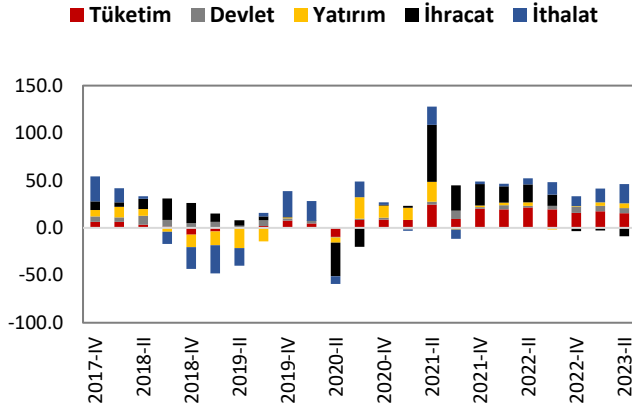
Reel GSYH (y-y, %)

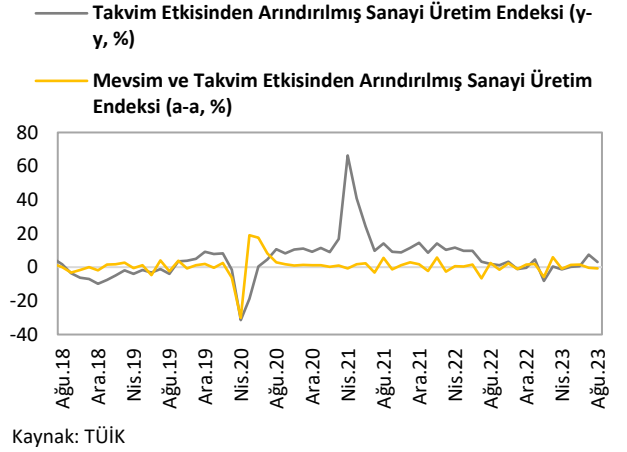
Sektörel Büyüme Hızları (y-y, %)

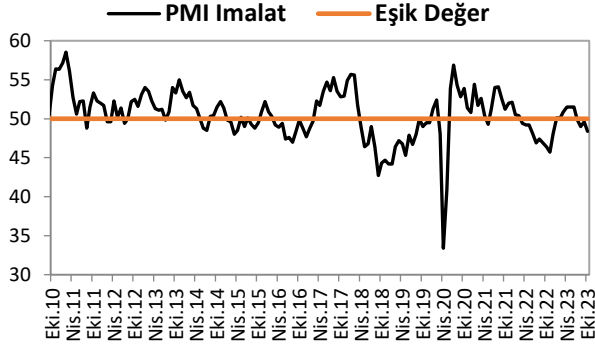
Harcama Bileşenlerinin Büyüme Hızları (y-y, %)

Sanayi Üretim Endeksi

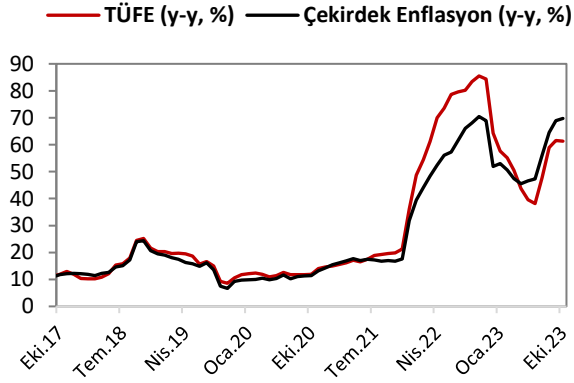

İmalat PMI

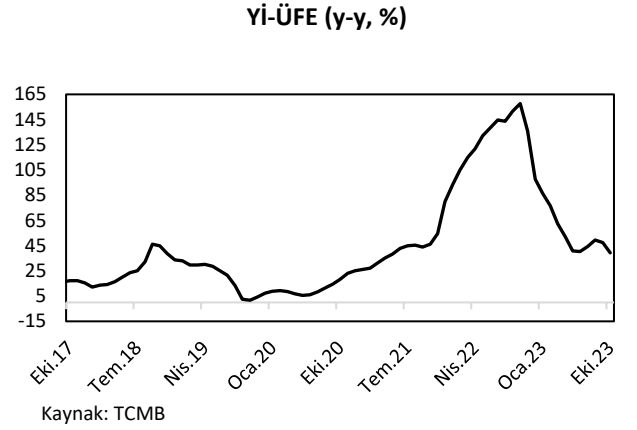

ENFLASYON GÖSTERGELERİ

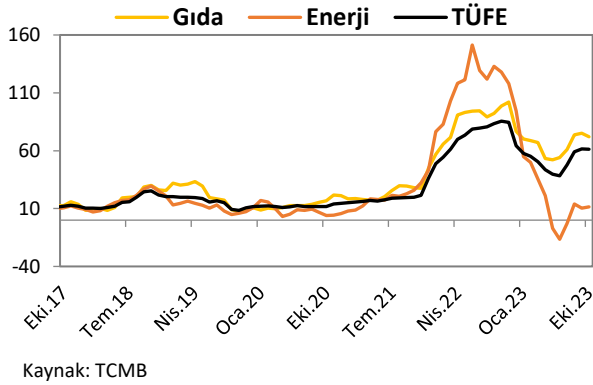
TÜFE ve Çekirdek Enflasyon

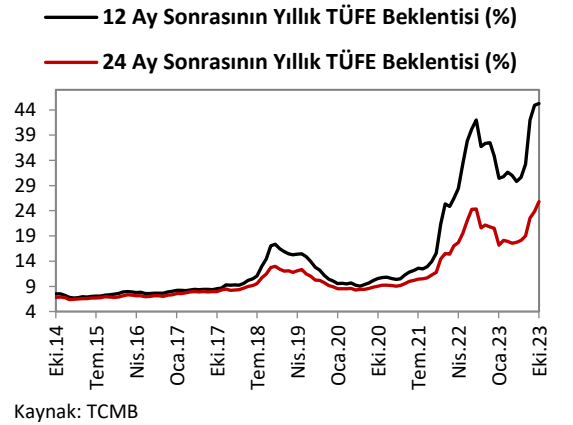
Yİ-ÜFE

Gıda ve Enerji Enflasyonu (y-y, %)

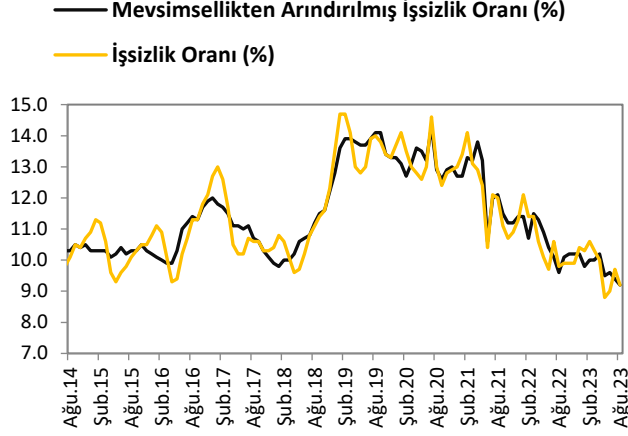
Enflasyon Beklentileri

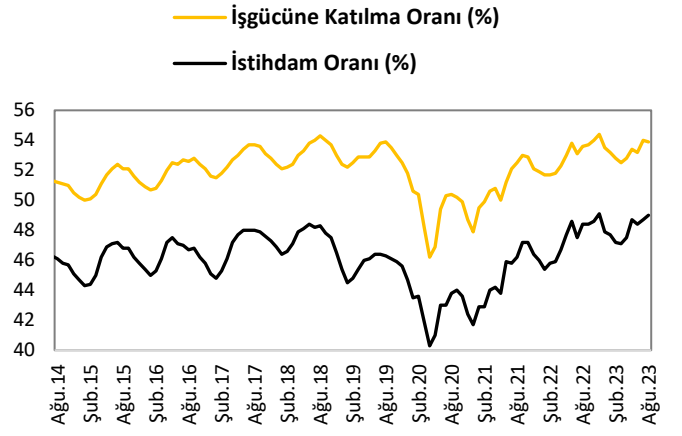

İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşsizlik Oranı

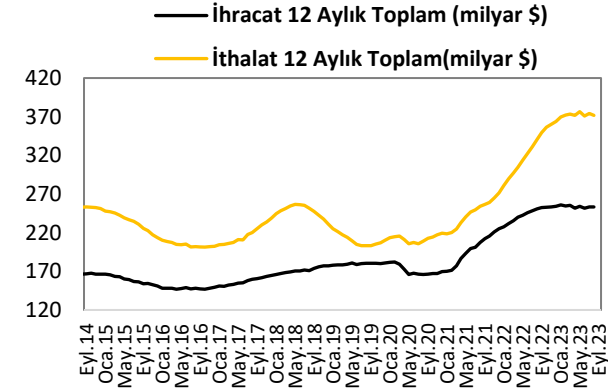

İşgücüne Katılım Oranı

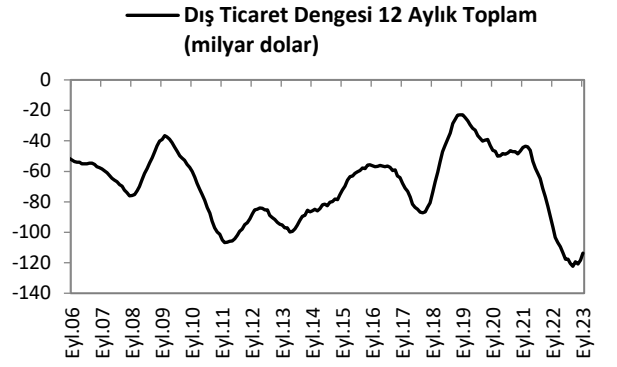

DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

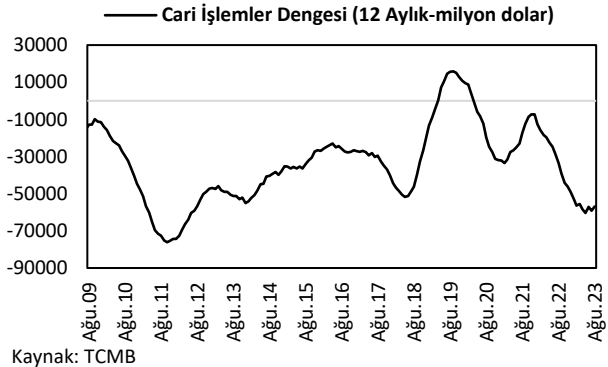
İthalat-İhracat

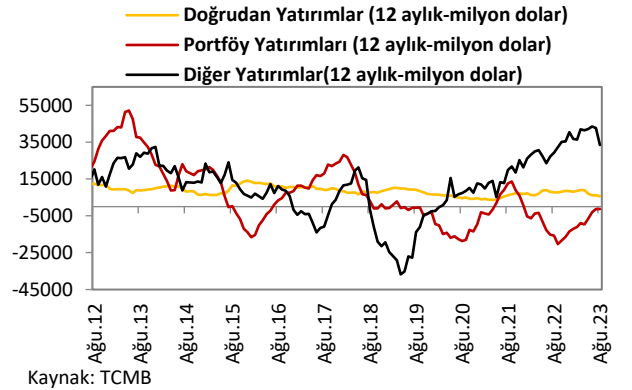
Dış Ticaret Dengesi

Cari İşlemler Dengesi

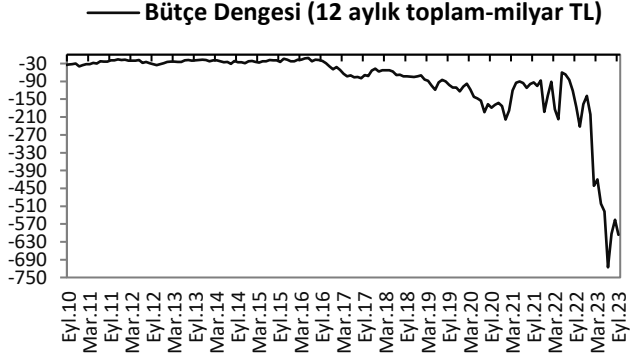

Sermaye ve Finans Hesabı

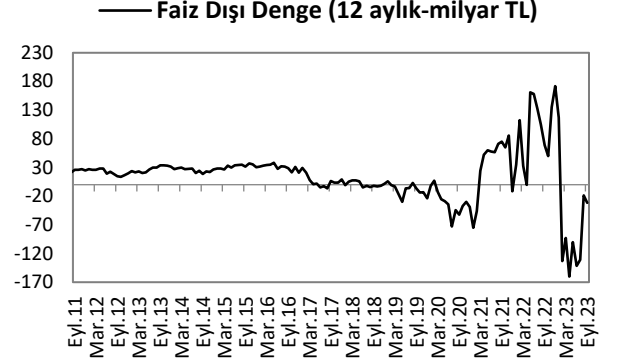

KAMU MALİYESİ GÖSTERGELERİ

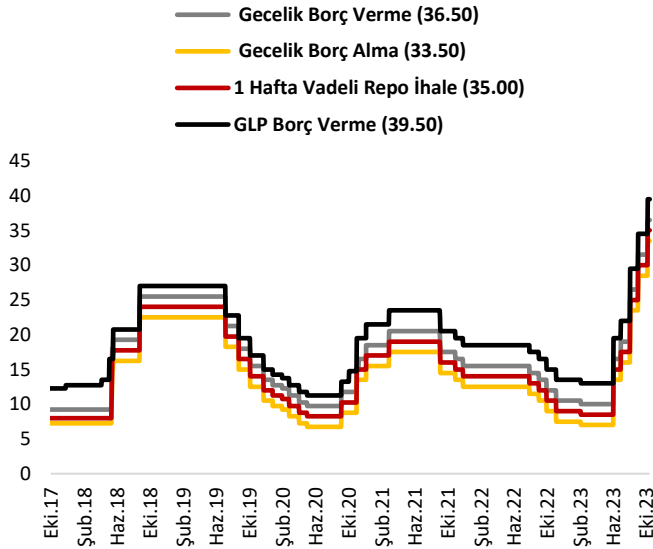
Bütçe Dengesi

Faiz Dışı Denge

TCMB Faiz Oranları

Türkiye Makro Ekonomik Görünüm

Reel Ekonomi					
	GSYH (Cari Fiyatlarla, milyon TL)	GSYH Büyüme Oranı (zincirlenmiş hacim endeksi, y-y, %)	İşsizlik Oranı (%) (mevsim etkisinden arındırılmış)	Sanayi Üretim Endeksi (y-y, %) (takvim etkisinden arındırılmış)	Kapasite Kullanım Oranı (%)
2021	7,248,789	11.0	12.0	17.5	76.6
2022	15,006,574	5.6	10.5	5.7	77.1
Son Yayınlanan	5,502,192 (2023-II)	3.8 (2023-II)	9.2 (Ağustos 2023)	3.1 (Ağustos 2023)	77.4 (Ekim 2023)
Fiyat Gelişmeleri (y-y, %)					
	TÜFE	Çekirdek TÜFE	Yİ – ÜFE		
2021	36.08	31.88	79.89		
2022	64.27	51.93	97.72		
2023 (Ekim)	61.36	69.76	39.39		
Parasal Göstergeler (Milyon TL)					
	M1	M2	M3	Emisyon	TCMB Brüt Döviz Rezervleri (Milyon \$)
2021	2,097,220	5,063,244	5,167,365	221,447	72,563
2022	3,131,103	8,218,173	8,448,655	313,343	82,904
Son Yayınlanan (27.10.2023)	4,565,733	12,763,732	13,093,332	417,791	82,411
Faiz Oranları (%)					
	TCMB O/N (Borç Alma)	TCMB O/N (Borç Verme)	TCMB Haftalık Repo		
2021	12.50	15.50	14.00		
2022	7.50	10.50	9.00		
Son Yayınlanan (6.11.2023)	33.50	36.50	35.00		
Mal Ticareti ve Cari Denge (Milyar \$)					
	Cari İşlemler Dengesi	İthalat	İhracat	Dış Ticaret Dengesi	
2021	-7.2	271.4	225.2	-46.2	
2022	-48.7	363.7	254.2	-109.5	
Son Yayınlanan	-0.6 (Ağustos 2023)	22.5 (Eylül 2023)	27.5 (Eylül 2023)	-5.0 (Eylül 2023)	
Borç Stoku Göstergeleri (Milyar TL)					
	Merkezi Yön. İç Borç Stoku	Merkezi Yön. Dış Borç Stoku	Kamu Net Borç Stoku		
2021	1,321.2	1,426.6	1,489.2		
2022	1,905.3	2,128.9	2,522.9		
Son Yayınlanan	2,859.8 (Eylül 2023)	3,209.8 (Eylül 2023)	3,882.6 (2023-II)		
Kamu Maliyesi (Milyon TL)					
	Bütçe Giderleri	Bütçe Gelirleri	Bütçe Dengesi	Faiz Dışı Denge	
2021 (Eylül)	141,507	117,921	-23,586	-9,478	
2022 (Eylül)	285,567	206,940	-78,627	-45,511	
2023 (Eylül)	570,482	441,265	-129,218	-58,454	
Rasyolar (%)					
	Bütçe Açığı/GSYH	AB Tanımlı Genel Yönetim Borç Stoku/GSYH	Cari Denge/GSYH		
	3.7 (2023-II)	34.0 (2023-II)	-5.8 (2023-II)		